

Incident Command System

Capt. Warawit Prasobwittaya

September 22, 2017

Lotus Room, Queen Sirikit National Convention Center, Bangkok

Incident Command System (ICS) ระบบบัญชาการเหตุการณ์

Incident Command System คือ ระบบการจัดองค์กรสำหรับการบังคับบัญชาหน่วยงาน (Command), การควบคุมสถานการณ์ (Control), การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ (Coordination) เพื่อจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินโดยมีหน่วยงานต่างๆ มาร่วมปฏิบัติงาน และมีจุดประสงค์เดียวกันในการ ระบุสถานการณ์, ปกป้องชีวิต, ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมาของระบบ Incident Command System (ICS)

ระบบ ICS เริ่มถูกพัฒนาขึ้น หลังจากທີ່ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับไฟป่าทางตอนใต้ของรัฐแคลิฟอร์เนีย ในปี พ.ศ.2513 (ค.ศ. 1970) และประสบกับความยากลำบากในการจัดการกับสถานการณ์จนทำให้เกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก

ไฟป่าทางตอนใต้ของรัฐ
แคลิฟอร์เนีย ในปี พ.ศ.2513 - over
13 days, resulted in 16 deaths,
700+ destroyed structures, more
than 500,000 acres burned, and
over \$234 million in damage.

ความเป็นมาของระบบ Incident Command System (ICS)

เหตุการณ์ครั้งนั้น แม้หน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจกับเหตุฉุกเฉินด้านอัคคีภัยจะพยายามใช้ระบบการบัญชาการเหตุการณ์ที่มีอยู่ของแต่ละหน่วยงานเป็นเครื่องมือบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินของมลรัฐ และพยายามตอบโต้กับไฟป่าในครั้งนั้นอย่างสุดความสามารถ แต่ก็ยังประสบปัญหาในการประสานการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ อันเนื่องจากการที่มีหลายหน่วยงานมาปฏิบัติงานร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสาร, การประสานงาน และ การจัดการทรัพยากร เช่น การใช้ถ้อยคำและศัพท์ที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การสื่อสารที่ไม่เป็นมาตรฐานและขาดเอกภาพ ตลอดจนมีโครงสร้างองค์กรและแผนปฏิบัติการที่ต่างกัน การขาดแผนการปฏิบัติที่ดีและใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการพัฒนารูปแบบของ ICS ในเวลาต่อมา

Incident Command System (ICS) - OSR

U.S. Coast Guard struggled with managing multiagency response operations. Following the Exxon Valdez oil spill in March 1989

เรือ Exxon Valdez ประสบอุบัติเหตุเกยตื้นบริเวณชายฝั่ง ปรี้นส์ วิลเลียม ฮาร์วีย์ ทางตอนใต้ของอลาสกา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 1989 ทำให้น้ำมันรั่วไหลลงทะเลจำนวนมากกว่า 11 ล้านแกลลอน ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การประมง ได้รับความเสียหายกว่า 2,000 ล้านดอลลาร์

Incident Command System (ICS) US National plan

The 11th September 2001 terrorist attacks highlighted the need for a national approach to incident management

Incident Command System (ICS) US National plan

- ❑ ICS became cornerstones of the National Incident Management System (NIMS) command and management in 2004

Incident Command System (ICS)

เป้าประสงค์ของการใช้ระบบ ICS

- การใช้ระบบ ICS มีเป้าประสงค์ที่เป็นหัวใจสำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย
 1. ความปลอดภัยทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้อื่น
 2. บรรลุนัดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ หรือยุทธวิธี
 3. มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

Incident Command System (ICS)

ประโยชน์ของระบบ ICS

- สามารถใช้ในการจัดการเหตุฉุกเฉินได้ทุกรูปแบบ ทุกประเภท ทุกขนาด และยังใช้ในการจัดการเหตุการณ์ที่ไม่ฉุกเฉินได้ด้วย เช่น การจัดการประชุม สัมมนา การฝึกอบรม การจัดงานเลี้ยงหรืองานรื่นเริงต่าง ๆ เป็นต้น
- เสริมสร้างการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบรวดเร็ว ภายใต้โครงสร้างการจัดการเหตุการณ์เดียวกัน (Common Management Structure)
- ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและการบริหารแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในภาคสนาม
- ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและ ประหยัด

ทำไมต้องใช้ Incident Command System (ICS)

ปัญหาในภาวะฉุกเฉิน

- มีความสับสนวุ่นวาย การขาดความเป็นเอกภาพในการจัดการ
- ไม่มีผู้ตัดสินใจสั่งการในภาพรวม ไม่สามารถสั่งการได้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน
- ต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงาน ทำงานซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองเวลา
งบประมาณ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และเป็นระบบ
และมีปัญหาการสื่อสารระหว่างกัน
- ลำช้า แก้ปัญหาไม่ตรงจุด ไม่ทันเวลา ไม่มีแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ความรู้ความ
เข้าใจความมุ่งหมายในการปฏิบัติในภาพรวม
- ไม่มีการวางแผนงาน ไม่มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ ทำงานอย่างไม่มี
วัตถุประสงค์ ไม่มีการจัดเตรียมแผนกำลังสนับสนุน และงบประมาณในการ
เผชิญเหตุ

Incident Command System (ICS) ช่วยได้อย่างไร?

ICS จะช่วยให้หน่วยงานรับผิดชอบต่าง ๆ

- มีผู้บัญชาการสถานการณ์ รับผิดชอบภาพรวมทั้งหมด
- มีการวางแผนร่วมกัน วัตถุประสงค์เดียวกัน
- มีการแบ่งงานกันอย่างชัดเจน มีการรับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชา
- มีการกำกับดูแล จัดหา เก็บรักษา แจกจ่าย ทรัพยากรที่ต้องใช้งานอย่างเป็นระบบ และมีผู้รับผิดชอบ
- มีทีมงานในการ รวบรวมข้อมูล วางแผน เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บัญชาการสถานการณ์
- มีการเตรียมงานด้านงบประมาณ ค่าใช้จ่าย, การสนับสนุนที่ต้องการ

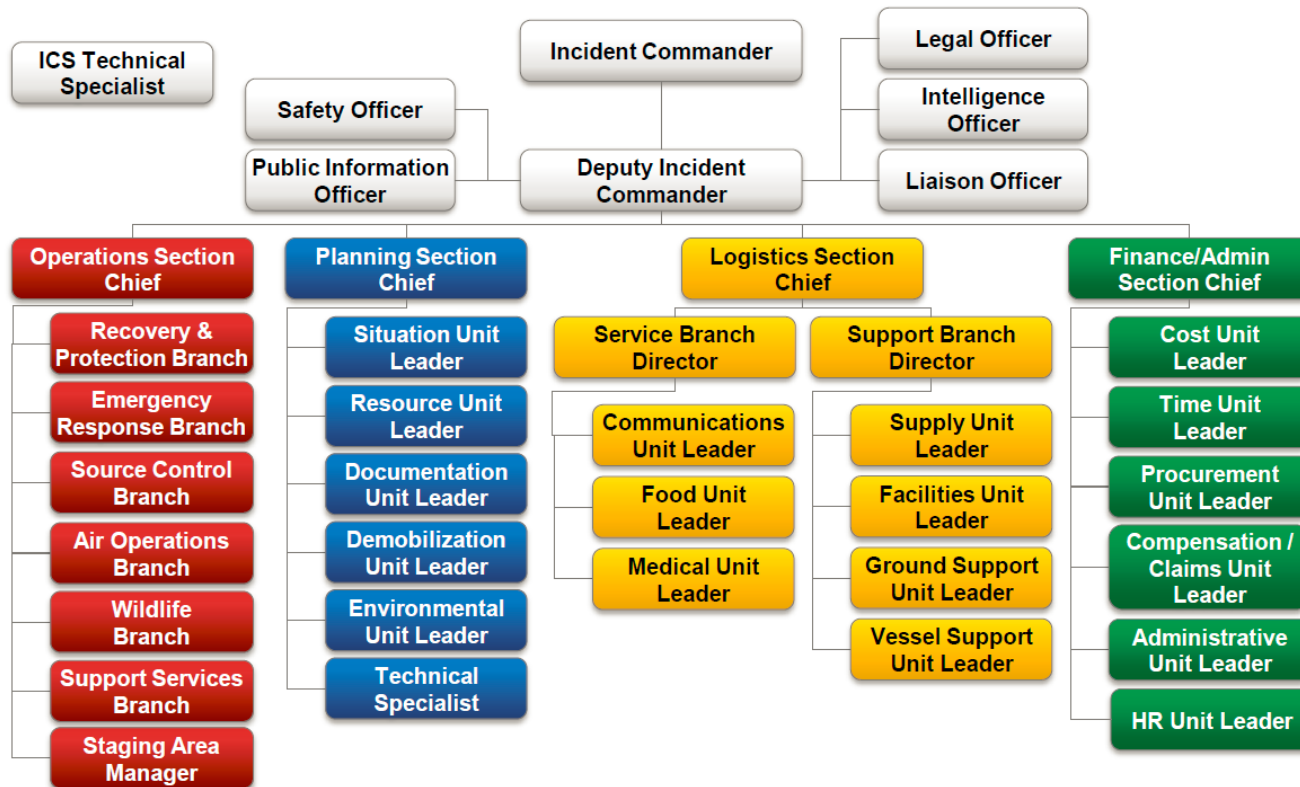
Incident Command System (ICS) ใช้กับสถานการณ์ใดบ้าง

สถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆที่สามารถนำ ICS มาใช้ได้ เช่น

- อุบัติเหตุน้ำมันหรือสารเคมีรั่วไหล
- ไฟไหม้
- ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม, แผ่นดินไหว, ดินถล่ม, พายุ
- อุบัติเหตุรถยนต์ที่มีผู้บาดเจ็บ
- การก่อการร้าย
- สถานการณ์ที่มีประชาชนมาชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก เช่น การแข่งขันกีฬา, การแสดงดนตรี, งานเทศกาลประเพณีประจำปี, การชุมนุมประท้วง ฯลฯ

โครงสร้าง ของ Incident Command System (ICS)

โครงสร้างองค์กรประกอบด้วย 5 ส่วนหลักคือ ส่วนบัญชาการ (command), ส่วนวางแผน (planning), ส่วนปฏิบัติการ (operation), ส่วนสนับสนุนกำลังบำรุง (logistics), ส่วนงบประมาณการจัดการ(finance)

Incident Command System (ICS) หน้าที

Operations Section

- ❑ Directs and coordinates all incident tactical operations.
- ❑ Is typically one of the first organizations to be assigned to the incident.
- ❑ Expands from the bottom up.
- ❑ Has the most resources.
- ❑ May have Staging Areas and special organizations.

Incident Command System (ICS) หน้าที

Planning Section

- ❑ Maintains resource and situation status.
- ❑ Prepares an Incident Action Plan and Demobilization Plan.
- ❑ Develops strategies.
- ❑ Provides documentation services.
- ❑ Provides a location for technical specialists.

Incident Command System (ICS) หน้าที

Logistics Section

- ☐ Communications.
- ☐ Medical support to incident personnel.
- ☐ Food for incident personnel.
- ☐ Supplies, facilities, and ground support.

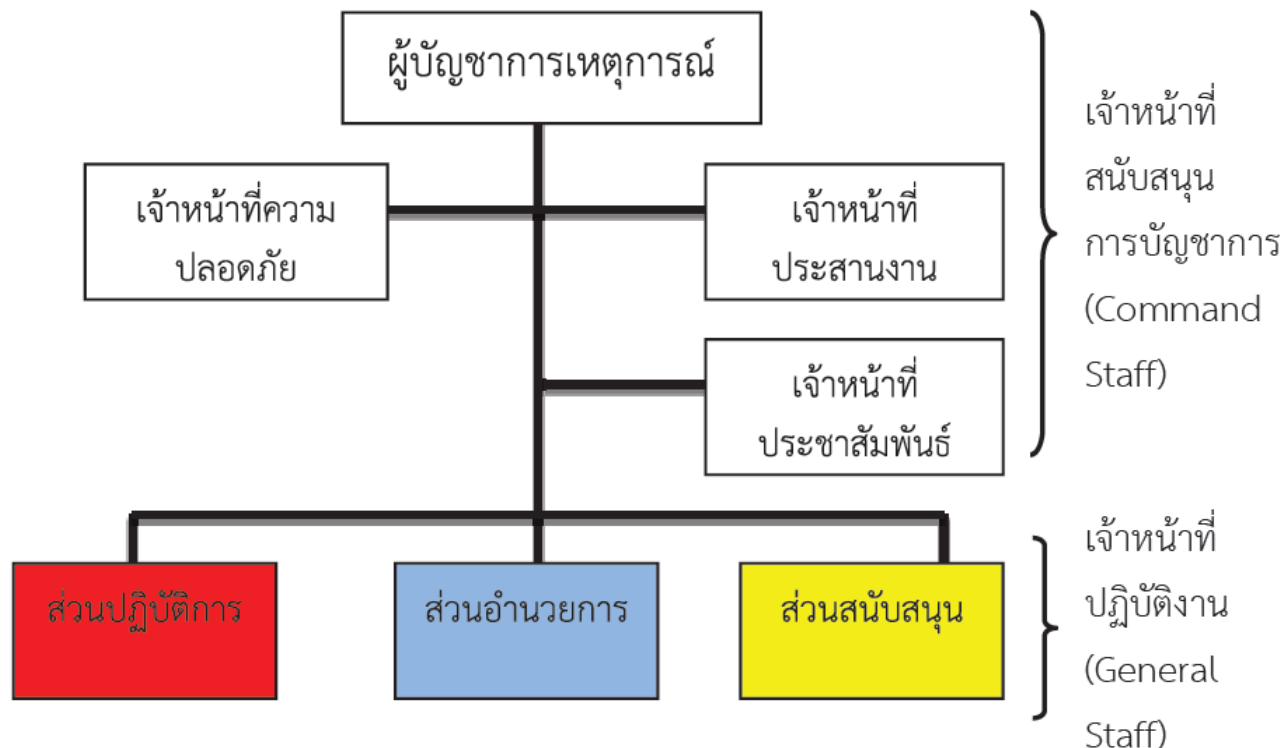
Incident Command System (ICS) หน้าที

Finance Section

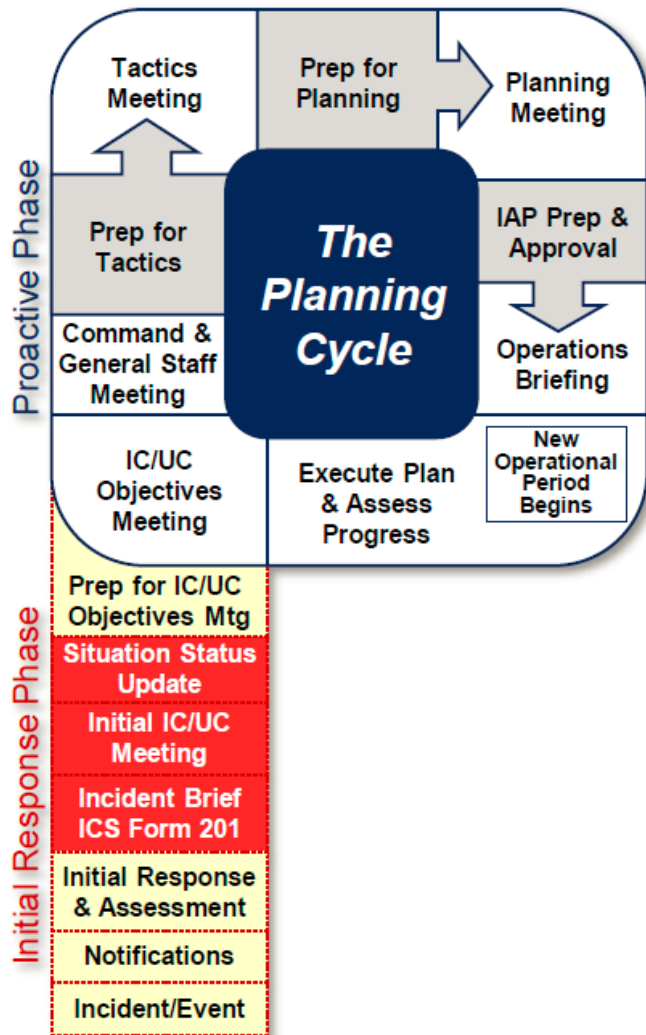
- ❑ Is established when incident management activities require finance and other administrative support services.
- ❑ Handles claims related to property damage, injuries, or fatalities at the incident.

โครงสร้าง ของ Incident Command System (ICS)

โครงสร้างองค์กรเฉพาะกิจที่สามารถตอบสนองสถานการณ์ได้ทุกรูปแบบ
ไม่ว่าสถานการณ์จะมีขนาดเท่าใด หรือมีหน่วยงานมาเกี่ยวข้องมากหรือน้อยเพียงใด

Incident Command System (ICS)

ICS ในประเทศไทย

ประเทศไทยมีความพยายามในการนำแนวคิดระบบบัญชาการเหตุการณ์ มาใช้ในการจัดการในภาวะฉุกเฉินมากกว่า 15 ปี ซึ่งปรากฏในแผนการป้องกันภัย ฝายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2545

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4392 (พ.ศ. 2555) เรื่องกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การจัดการภาวะฉุกเฉิน ข้อกำหนดสำหรับการสั่งการและควบคุม (ISO 22320)

Incident Command System (ICS) ประเทศไทย

แผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2553 – 2557 - มหาอุทกภัย
ปี พ.ศ. 2554 ในพื้นที่ 64 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีผู้เดือดร้อน 5,247,125
ครัวเรือน จำนวน 16,224,302 คน เสียชีวิต 1,026 คน รวมมูลค่าความเสียหายสูงถึง
1.44 ล้านล้านบาท

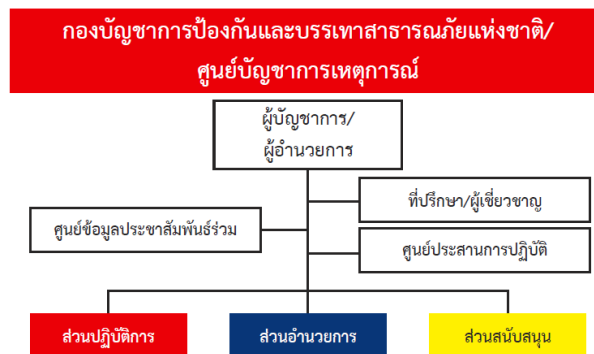
Incident Command System (ICS)

แผ่นดินไหว จังหวัดเชียงราย
ปี พ.ศ. 2557

ICS แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้กำหนด แนวทางการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดให้ “ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชน ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System) เป็นระบบมาตรฐานของประเทศไทยในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน” และยังได้นำแนวความคิดในการจัดการในภาวะฉุกเฉินที่เป็นสากล (ICS) มาปรับใช้ให้เข้ากับบริบท ของประเทศไทย และกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน

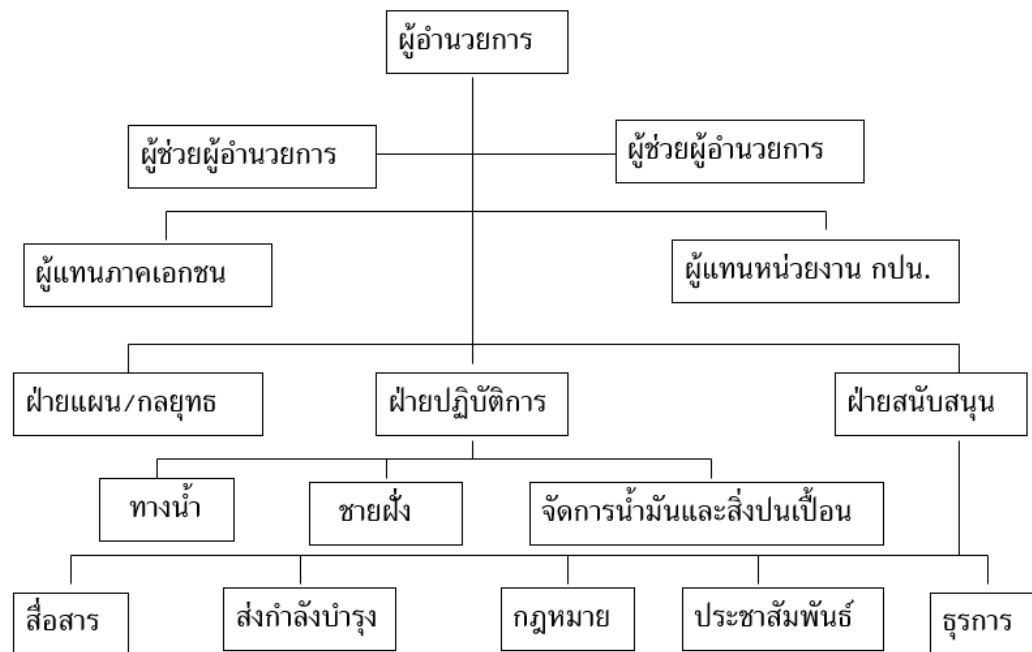
แผนภาพที่ 5 - 1 : โครงสร้างกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ / ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

ICS แผนป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมันแห่งชาติ

แผนป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมันแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรสำหรับการจัดการภาวะน้ำมันรั่วไหลสอดคล้องกับ การจัดการในภาวะฉุกเฉินที่เป็นสากล (ICS)

องค์ประกอบของศูนย์ควบคุมการปฏิบัติการ

ICS ในประเทศไทย

ในช่วงกว่า 15 ปี ที่ผ่านมา ไม่มีการกำหนดแนวทางการจัดการในภาวะฉุกเฉินที่สามารถใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันระหว่างส่วนราชการ หน่วยงาน ของรัฐ และภาคเอกชน ไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ที่ชัดเจน ทำให้เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย โดยเฉพาะที่เป็นภัยขนาดใหญ่ เช่น เหตุการณ์มหาอุทกภัย พ.ศ. 2554 ความเข้าใจผิดเหล่านี้เป็นข้อจำกัดอุปสรรค สำคัญที่ทำให้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ไม่เป็นที่แพร่หลายภายในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ในการประสานการเผชิญเหตุร่วมกัน

ICS ในประเทศไทย

หน่วยงานของรัฐที่ทราบว่าได้นำ ICS มาใช้แล้ว เช่น

- กระทรวงสาธารณสุข
- กระทรวงมหาดไทย
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรุงเทพมหานคร
- กรมควบคุมมลพิษ
- การท่าเรือแห่งประเทศไทย เป็นต้น

หน่วยงานหลักของรัฐที่คาดว่าจะนำ ICS มาใช้ เช่น

- กรมเจ้าท่า
- กองทัพเรือ

ICS ในประเทศไทย

บริษัทน้ำมันในสมาคม IESG ได้เริ่มมีการนำ ICS มาใช้แล้ว โดยมีบางบริษัททำเต็มรูปแบบเช่น Chevron และมีหลายบริษัทกำลังที่กำลังดำเนินการ

ทั้งนี้ สมาคมฯ มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกของสมาคมฯ ทั้งหมด มีการนำ ICS มาใช้เป็นระบบมาตรฐานกลางสำหรับการบริหารจัดการในกรณีฉุกเฉิน

“ความร่วมมือเพื่อที่จะนำ ICS มาใช้เป็นมาตรฐานร่วมกันได้”

Incident Command System (ICS)

